

Målbrottsstörning - Logopediska riktlinjer

Bakgrund

Målbrottsstörning är en ovanlig röststörning som framförallt förekommer hos pojkar/män, men även i sällsynta fall hos kvinnor. Om den kroppsliga pubertetsutvecklingen är normal men röstförändring uteblivit eller bara är delvis realiserad betraktas det som en funktionell målbrottsstörning. Vanliga röstsymptom är ljust röstläge eller falsettröst, svag och läckande stämma, instabil röst med registerbrott och ofta en påtaglig röststrängning och rösttrötthet. Vid hosta, skratt, harkling eller skrik kan ett lågt röstläge eller registerbrott neråt förekomma. Hormonella orsaker kan också ligga bakom ett för tidigt eller uteblivet målbrott och utreds vidare av endokrinolog.

Remiss

Patienten ska först undersökas av ÖNH-läkare som sedan kan remittera vidare till logoped för behandling.

Kriterier för remiss till logoped

- Förlängt och/eller ofullständigt målbrott.
- Negativ upplevelse av den egna rösten.
- Röststrängning och rösttrötthet.

Utredning och behandling

Logopeden spelar in och bedömer röst och röstläge. Vanligen behövs endast ett fåtal behandlingstillfällen för att hitta och stabilisera den vuxna stämman. Struphuvudsänkande övningar brukar vara effektiva för detta ändamål. Den största utmaningen för patienten handlar ofta om att acceptera den nya rösten och använda den i sin vardag.

Referenser

1. Bhattarai, B. Shrestha, A. & Shah Kumar, S (2010). Psychosocial impact on puberphonic and effectiveness of voice therapy: A case report. *Journal of College of Medical Sciences-Nepal*, 2010, Vol. 6, No. 1, 57-62
2. Carlson, E (1995). Electrolaryngography in the assessment and treatment of incomplete mutation (puberphonia) in adults. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 1995, Vol. 30, No. 2: Pages 140-148.
3. Elliot, N. (2009). Röstboken: tal-, röst- och sångövningar. *Studentlitteratur*.
4. Hartelius, L. (red.) (2024). Logopedi. *Studentlitteratur*.
5. Vaidya, S. & Vyas, G (2006.) Puberphonia. A novel approach to treatment. *Indian Journal of Otolaryngology and Head and Neck Surgery* Vol. 58, No. 1